

JAKÁ JE ODMĚNA ZA PRÁCI?

Vzdělávací oblasti a průřezová témata:

Matematika a její aplikace – Číslo a početní operace

Člověk a jeho svět – Lidé kolem nás – Základní globální problémy

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá

Anotace:

Děti s pomocí matematiky zjistí, kolik si vydělá dělník, který vyrábí hračky. Společně potom diskutují, zda je odměna adekvátní a jak se k této problematice mohou sami jako spotřebitelé postavit.

Cíl:

Žáci spočítají výši mzdy švadleny vyrábějící hračky a navrhnou možná řešení, jimiž by se dalo předcházet vykořisťování ze strany zaměstnavatele a nevhodným pracovním podmínkám.

Časová dotace: 2 × 45 minut

Pomůcky: pracovní listy 4A: Fotografie, 4B: Odměna za koníky, 4C: Co mohou dělat spotřebitelé

Postup:

• Ukažte dětem **fotografie, které zobrazují vznik hraček a život dělníků**, kteří je vyrábějí. (Pozn.: Můžete využít fotografie v příloze nebo použít fotografie umístěné na tomto odkazu: www.bit.ly/2iGgQ6v, mezi nimiž je i ukázka výroby plyšových koníků.)

• Dětem zadejte tento úkol:

Popište ve dvojicích, co vidíte na fotografiích, a vytvořte k záběrům na fotografiích otázky.

Sestavování otázek se můžete společně s dětmi účastnit i vy.

Řekněte dětem, že na některé z otázek možná najdou odpovědi v následujících textech a výpočtech.

• Rozdejte dětem pracovní list Odměna za koníky, ve kterém samy vypočítají, kolik peněz si švadlena vyrábějící hračky vydělá za měsíc.

• Využijte vypočítané výsledky a doplňte je o další informace o životních nákladech a cenách v Číně. Nechte děti přemýšlet a diskutovat nad uvedenými otázkami.

Pokud si vydělá švadlena 6 600 Kč měsíčně, co všechno si může koupit? Jaké jsou její náklady na život?

Nejnižší nájem bytu 2+1 stojí 3 300 Kč, energie, voda atd. potom dalších 630 Kč. (Pozn.: Další náklady cen v Číně lze nalézt na stránkách www.numbeo.com, konkrétně pak <http://bit.ly/2hgcvGC>.)

Doporučené minimální množství peněz na stravu (místní jídla)

bochník světlého chleba (1 kg)	66 Kč
rýže (1 kg)	20 Kč
vajíčko (1 ks)	7 Kč
kuřecí prsní řízký (1 kg)	85 Kč
zadní hovězí (1 kg)	240 Kč
jablka (1 kg)	40 Kč
banány (1 kg)	24 Kč
pomeranče (1 kg)	36 Kč

rajčata (1 kg)	25 Kč
brambory (1 kg)	20 Kč
cibule (1 kg)	24 Kč
salát (1 ks)	16 Kč
Doporučené minimální množství peněz na stravu na osobu a den	90 Kč
Doporučené minimální množství peněz na stravu na osobu a měsíc (kdy měsíc má 31 dní)	2 802 Kč

zdroj: www.numbeo.com/food-prices/country_result.jsp?country=China&displayCurrency=CZK

- Zeptejte se dětí:

Na jaké otázky (které jsme si kladli nad fotografiemi) jsme našli odpověď?

Proč se vyrábí tolik věcí v Číně?

Jak je možné, že je výrobek levný?

Můžeme udělat něco pro to, aby se situace dělnic zlepšila?

Odpovědi dětí sepište na tabuli.

- Rozdejte dětem text *Co mohou dělat spotřebitelé*

(nebo je seznamte s informacemi z textu).

Najdou v něm další náměty i pro sebe?

Pro diskusi můžete využít metody 635, případně Philips 66 a následně LASO.

Jana Blažková (ZŠ a MŠ Lobodice)

„Zajímavé bylo, že i přes nereálné představy o světě, kdy se nepodílí na hospodaření rodiny, nakupují si pouze pamlsky, neznají hodnotu peněz, dokázaly děti srovnat životní a pracovní podmínky u nás a v rozvojových zemích. Dokázaly pojmenovat problém s levnou pracovní silou, uvědomily si, že adekvátní odměna za práci by měla být základním právem všech lidí. Uvědomily si, že problémy spravedlivé odměny se týkají více lidí na světě, že nejde jen o Čínu, i v našem okolí je továrna, kde pracují zahraniční dělníci, pokusily se přijít na to, proč zde pracují.“

Metoda 635

Při této metodě brainwritingu každý ze skupiny šesti účastníků napíše své tři návrhy na papír. Ten poté předloží sousedovi k inspiraci a rozpracování myšlenek. Tento cyklus se opakuje nejméně pětkrát po směru hodinových ručiček. Vzniklé nápady procházejí ve skupině hodnocením a selekcí, když jsou pořizovány jejich seznamy pro závěrečnou prezentaci.

Tato metoda je odlišná od jiných brainstormingů tím, že žáci asociují nápady spolužáků, vznikají asociace druhého a třetího stupně, a také tím, že žáci ve skupině rozpracují nápady dříve, než je předkládají zbytku třídy.

podle: Moderní didaktika: Lexikon výukových a hodnoticích metod

Metoda Philips 66

Brainstormingová metoda, ve které šest osob vytvoří skupinu, v níž diskutují o daném problému šest minut. Každá skupina má svého mluvčího, který později v závěrečné diskusi prezentuje názor své skupiny.

podle: Moderní didaktika: Lexikon výukových a hodnoticích metod

Metoda LASO

LASO je návazná metoda, při níž jsou nápady vzniklé při brainstormingu/brainwritingu tříděny a sdružovány do skupin dle příbuznosti. Nápady, zaznamenané například na listech flipchartu, sdružujeme podle příbuznosti a podobnosti do skupin. Název metody je odvozen od techniky, pomocí níž probíhá třídění – fixem výrazné barvy je každý nápad tzv. chycen do lasa (zakroužkován). Podobné a příbuzné nápady jsou chyceny (zakroužkovány) stejnou barvou. Každá skupina nápadů může být pojmenována novým výstižným názvem a napsána na nový list.

podle: Moderní didaktika: Lexikon výukových a hodnoticích metod

Doporučení dalších zdrojů:

<http://www.nazemi.cz/sites/default/files/vite-s-cim-si-hrajete.pdf>

Zdroje, z nichž čerpáme informace:

<http://www.chinalaborwatch.org/report/122>

<https://learningenglish.voanews.com/a/chinese-toy-factories/3611587.html>

https://www.numbeo.com/cost-of-living/country_result.jsp?country=China&displayCurrency=CZK

https://www.numbeo.com/food-prices/country_result.jsp?country=China&displayCurrency=CZK

ČAPEK, Robert. Moderní didaktika: lexikon výukových a hodnoticích metod. Praha: Grada, 2015.

Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-3450-7.

Obrázek 1

Obrázek 2

Obrázek 3

CO JE ZOBRAZENO NA FOTOGRAFIÍCH?

Obrázek 1: Pracovnice továrny vyrábí plyšové medvědy, Südwind Agentur ©2007

Obrázek 2: Ubytovna dělníků v Haowei (Čína), Südwind Agentur ©2007

Obrázek 3: Pokoj dělníků pracujících v továrně na hračky, SACOM ©2007

ŘEŠENÍ K POČETNÍ ÚLOZE: ODMĚNA ZA KONÍKY
(viz pracovní list 4B)

1/ $11 \text{ hodin} \times 30 \text{ dní} + 50 \text{ hodin přesčasu} = 380 \text{ hodin za měsíc září}$

2/ $300 \$ \times 22 = 6\,600 \text{ Kč za měsíc (je použit směnný kurz 22 Kč za 1 \$)}$

$6\,600 \text{ Kč} : 380 \text{ hodin} = 17 \text{ Kč za hodinu}$

3/ $20 \text{ pracovních dní} \times 8 \text{ hodin} = 160 \text{ hodin}$

(Pozn.: Počet pracovních dní v září se každý rok liší, můžeš se také podívat, jestli je v září v daném roce v Číně nějaký státní svátek)

4/ $380 \text{ hodin} - 160 \text{ hodin} = 220 \text{ hodin}$

5/ $6\,600 \text{ Kč} : 160 \text{ hodin} = 41 \text{ Kč za hodinu}$

ODMĚNA ZA KONÍKY

Novináři zjistili, že dělníci v továrnách na hračky dostávají mzdu zhruba 300 \$ za měsíc. Zpráva o hodnocení pracovních podmínek říká, že často pracují v nebezpečných podmínkách a nejsou dostatečně proškoleni. Průměrná délka pracovní doby je 11 hodin denně a k tomu ještě 50 hodin přesčasů za měsíc. Pracuje se o sobotách i nedělích.

Využij údaje uvedené v textu pro vyřešení těchto úloh:

1/ Spočítej, kolik hodin odpracuje mladá švadlenka, která vyrábí modrého koníka, v měsíci září.

2/ Kolik peněz si švadlenka vydělá za měsíc?

Kolik je to korun (1 \$ = 22 Kč)?

Kolik korun si vydělá za hodinu?

3/ Podle zákona mohou v Číně pracovat dělníci 8 hodin denně 5 dní v týdnu. Kolik hodin odpracuje švadlenka za měsíc září dle zákona? Tedy jen v pracovní dny a 8 hodin denně.

4/ Jaký je rozdíl mezi tím, kolik hodin v září švadlenka odpracuje a kolik by měla dle zákona odpracovat?

5/ Kolik korun na hodinu by si při stejné měsíční odměně švadlenka vydělala, pokud by odpracovala počet hodin dle zákona?

CO MOHOU DĚLAT SPOTŘEBITELÉ

Odpovědní spotřebitelé, kteří mají kromě lidských práv na mysli také životní prostředí, přirozeně hledají další alternativy k hračkám vyráběným ve špatných podmínkách a dováženým z Číny.

Ne zbytečným nákupům. Než koupíte nové hračky pro sebe nebo své blízké, zvažte, zda je to opravdu potřeba. Větší množství hraček neznamená automaticky větší spokojenost dítěte. Dbejte na kvalitu a vzdělávací funkci hraček. Nehromadte zbytečně hračky, které nepotřebujete.

Kouzlo hraček s příběhem. Využijte hračky zděděné po někom jiném. A naopak, věnujte hračky, které nepoužíváte, těm, kteří je ještě rádi využijí. Vytvořte si hračky vlastní – takové, které podpoří fantazii dospělých i dětí.

Hračky z přírodních materiálů. Textilní nebo dřevěné hračky představují pro životní prostředí menší zátěž než hračky z plastu. Častěji u nich také máte jistotu, že jsou zdravotně nezávadné.

České hračky. Dejte přednost hračkám vyrobeným v České republice. Podpoříte tak místní, často tradiční výrobu, a omezením dopravy na velké vzdálenosti ušetříte životní prostředí.

Navzdory pěkným alternativám v podobě lokálně vyrobených hraček zůstává nicméně skutečností, že naprostá většina hraček prodávaných v českých obchodech na sobě nese visačku „Made in China“. Hračky vyráběné v Číně přitom vznikají za podmínek porušujících lidská a pracovní práva zaměstnanců továren. Chcete-li kupovat panenky Barbie a další hračky zvučných jmen, zasadte se o to, aby nevznikaly za cenu porušování lidských práv a ničení životního prostředí.